

نقش ویژگی شخصیتی، سیستم‌های مغزی / رفتاری و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی تمایل جنسی متاهلین

زینب خانجانی^۱، ساناز به‌بوئی^۲، نغمه نوح‌دوست^۳، نورالدین مجدی^۴

تاریخ وصول: ۱۳۹۴/۳/۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۴/۲۵

چکیده

زمینه و هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی / رفتاری و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی تمایل جنسی در بین زنان و مردان متاهل (یکی از زوجین) بود.

روش بررسی: این پژوهش یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود که جامعه آماری آن را کارکنان متاهل در دادگستری و بهزیستی استان اردبیل تشکیل دادند که از میان ۱۶۰ کارکنان، ۱۴۰ نفر به روش سرشماری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های ویژگی شخصیتی آیزنک (آیزنک، ۱۹۸۵)، پرسشنامه سیستم‌های مغزی و رفتاری (کارور و وایت، ۱۹۹۴)، سبک دلبستگی بارتولومئو و هورویتز (۱۹۹۱) و تمایل جنسی هالبرت (۱۹۹۲) و برای تجزیه و تحلیل آماری با نرم‌افزار SPSS16 از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره گام به گام استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ویژگی شخصیتی برون‌گرایی با تمایل جنسی رابطه مثبت و معنی‌دار و ویژگی شخصیتی روان‌رنجور خوبی با تمایل جنسی رابطه منفی معنادار دارد. همچنین از خرده‌مقیاس‌های سیستم فعال سازی/ رفتاری، سائق و جستجوی سرگرمی با تمایل جنسی رابطه مثبت معنادار و در نهایت سبک دلبستگی ایمن با تمایل جنسی رابطه مثبت معنی‌دار و سبک دلبستگی اجتنابی با تمایل جنسی رابطه منفی معنی‌دار داشت.

نتیجه‌گیری: سلامتی عملکرد جنسی یکی از مهم‌ترین مولفه‌های شخص می‌باشد که لذت متقابل و دوجانبه میان زوجین را در پی دارد. ویژگی شخصیتی، سیستم مغزی/ رفتاری و سبک دلبستگی نقش مهمی در تمایل جنسی دارد.

واژگان کلیدی: تمایل جنسی، سبک‌های دلبستگی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری، ویژگی‌های شخصیتی.

مقدمه

سلامتی عملکرد جنسی^۱ یکی از مهم‌ترین مولفه‌های فردی است که در ایجاد لذت متقابل و دو جانبه میان زوجین حتی برای مقابله با استرس و مشکلات زندگی کمک می‌کند. یکی از عامل‌های مهم در شادی و ازدواج موفق، داشتن زندگی جنسی لذت بخش است. اختلال کمبود میل جنسی از اختلال انزجار جنسی شایع تر است و در زنان بیشتر از مردان دیده می‌شود. در کشورهای مختلف، میل پایین در ۱۰ تا ۲۵ درصد زنان گزارش شده است. در ایالات متحده حدود ۲۰ درصد افراد، اختلال کمبود

میل جنسی دارند (۱). تعاریف مختلفی از تمایل جنسی براساس مدل چند بعدی لوین^۲ ارائه شده است، وی معتقد است که تمایل جنسی، نیرویی است که باعث ساخته شدن رفتار جنسی در شخص می‌شود که دارای ۳ مولفه می‌باشد. ۱- سابق جنسی: شامل اجزای بیولوژیکی سیستم غدد درون‌ریز است. ۲- میل جنسی: شامل مولفه، نماینده اجتماعی یا انتظار اجتماعی ۳- انگیزتگی جنسی، مولفه فردی و بین فردی، که بازتابی از تمایل شخص برای درگیر شدن در رابطه جنسی با شریک خود است. او همچنین توصیف می‌کند که طیف شدت تمایل جنسی بین بی‌بزاری، بی‌میلی، بی‌علاقه‌گی، علاقه، نیاز، احساسات در نوسان است (۲). در حالی که داشتن زندگی بدون لذت جنسی منجر به ناکامی و احساس ناایمنی در زوجین می‌شود. بد عملکردی جنسی ممکن است با دلایل مختلفی مرتبط باشد در نتیجه عامل‌های مختلفی در نوسان و تغییر تمایل جنسی اثر می‌گذارد که می‌توان در دو عامل عمده و اساسی تقسیم بندی کرد عامل فیزیولوژیکی

۱. استاد گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
۲. ساناز به‌بوئی، دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته روان‌شناسی عمومی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
*نویسنده مسؤل (Email: sanaz_behbooei@yahoo.com)
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
۴. کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

می‌کند (۷). بشارت، اسدی، شهید (۲۰۱۱) در پژوهشی که به بررسی رابطه بین ابعاد شخصیت (روان رنجور خوبی، برون گرایی، گشودگی، موافق بودن و با وجدان بودن) و تمایل جنسی در زنان و مردان پرداخته، نشان داده‌اند که بین تمایل جنسی، برون گرایی، روان رنجور خوبی و دلپذیری در زنان و مردان رابطه معناداری وجود دارد. بدین معنا که تمایل جنسی همبستگی منفی با روان رنجور خوبی و همبستگی مثبت با برون گرایی دارد. تنها دو متغیر برون گرایی و روان رنجور خوبی می‌توانند ۲۶ درصد از واریانس تمایل جنسی و ابعاد شخصیت را توجیه کنند (۷)، همچنین کریس، وکاروو، فلنر، کلیمن، پالز^۶ (۲۰۱۴) نشان دادند که عملکرد جنسی با ویژگی شخصیتی برون گرایی، گشوده نبودن به تجربیات جدید و بی ثباتی هیجانی مرتبط است و این ویژگی‌ها با عملکرد جنسی ضعیف ارتباط دارد (۸).

ویژگی‌های شخصیتی اولیه و ثابت از ارتباط عواملی همچون سیستم‌های مغزی/ رفتاری اثر می‌پذیرد (۹). در سال‌های اخیر افزایش علاقه به نظریه سیستم‌های روانی عصبی مرتبط با انگیزش، هیجان و شخصیت بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است (۱۰). صفات زیستی شخصیت، متشکل از دیدگاه عصبی رفتاری است که تفاوت‌های فردی و الگوهای مرضی توام با آن را بر اساس برخی فعالیت‌های مغزی تبیین می‌کند که در این راستا، دیدگاه گری^۷ (۱۹۸۷) نظریه حساسیت به تقویت را با در نظر گرفتن سه سیستم مغزی رفتاری از جمله سیستم فعال ساز رفتاری^۸، سیستم بازداری رفتاری^۹، و سیستم جنگ و گریز^{۱۰} گریز^{۱۱} مطرح کرد. به اعتقاد گری این سیستم‌های رفتاری اساس تفاوت‌های فردی می‌باشند و فعالیت هر یک از آن‌ها به فراخوانی واکنش‌های هیجانی متفاوت نظیر ترس و اضطراب می‌انجامد (۱۲ و ۱۱). اولین سیستم، سیستم فعال ساز رفتاری BAS می‌باشد که به محرک‌های شرطی پاداش و فقدان تنبیه پاسخ می‌دهد. فعالیت و افزایش حساسیت این سیستم موجی، فراخوانی هیجان‌های مثبت و روی آوری رفتارهای گرایشی را فعال می‌کند (۱۳). حساسیت سیستم فعال ساز رفتاری با رشد عواطف مثبت و برخی ابعاد تکانشی شخصیت در ارتباط است (۱۴). دومین سیستم، سیستم بازداری رفتاری (BIS) است که به محرک‌های شرطی تنبیه و فقدان پاداش و هم چنین به محرک‌های جدید و محرک‌های ترس آور ذاتی پاسخ می‌دهد. فعالیت این سیستم، موجب فراخوانی حالت عاطفی اضطراب و بازداری رفتاری، اجتناب منفعل، خاموشی، افزایش توجه و انگیزش می‌گردد (۱۵ و ۱۶). سومین سیستم، سیستم جنگ و گریز (FFS) است که از نظر ساختاری با آمیگدال و هیپوتالاموس

و عامل روان شناختی (۳). هیجان، شناخت و عامل‌های رفتاری در تمایل جنسی زنان و مردان تعیین کننده می‌باشد (۴). چندین حالات هیجانی مانند افسردگی، اضطراب و استرس در تمایل جنسی تاثیر منفی دارد. همچنین عامل‌های شناختی مانند باورها و اعتقادات تحریف شده درباره عملکرد و افکار منفی در مورد رابطه جنسی در تعارض اند (۴). دیگر عوامل مرتبط با تمایل جنسی علاوه بر عوامل روان شناختی، ویژگی‌های شخصیتی و مکانیسم‌های دفاعی می‌باشند که در ویژگی شخصیتی بویژه در بعد برون گرایی و گشودگی به تجربه با بد عملکردی جنسی مرتبط و همراه می‌باشد (۵). با توجه به اهمیت عامل‌های شناختی و شخصیتی در تمایل جنسی بویژه در تمام حوزه‌های زندگی نیاز بر آن شد که این عوامل در تمایل جنسی مورد بررسی قرار گیرد (۴).

شخصیت^۱ به عنوان یک سیستم عاطفی، احساسی، شناختی و مفهومی فرد تعریف شده که تبیین کننده واکنش‌های منحصر به فرد انسان نسبت به محیط است (۴) و به الگوی نسبتاً ثابت و رفتارهایی که بیانگر تمایلات فردی شخص می‌باشد، اشاره دارد. شخصیت متأثر از عناصر درونی مانند افکار، ارزش‌ها و خصیصه‌های وراثتی و عناصر بیرونی مانند رفتارهای قابل مشاهده می‌باشد (۵). هنگامی که از شخصیت افراد بحث می‌شود، در واقع، به مجموعه نسبتاً ثابتی از احساسات و رفتارهایی اشاره دارد که توسط عوامل محیطی و ژنتیکی شکل گرفته‌اند. یکی از نظریه‌پردازانی که در این امر، پژوهش‌های وسیعی را انجام داد، هانس آیزنک^۲ است. نتیجه تلاش‌های وی، نظریه شخصیتی مبتنی بر سه بعد می‌باشد که به صورت ترکیبات صفات یا عوامل توصیف می‌شود که می‌توان آنها را به عنوان "عوامل برتر یا فرا عاملها" در نظر گرفت. این سه بعد شخصیت به قرار زیر هستند: E- برون گرایی در برابر درون گرایی^۳، N- روان رنجور خوبی در برابر ثبات هیجانی^۴، P- روان پریش خوبی در برابر کنترل تکانه^۵ (۶). شخصیت افراد به طور ناگهانی یا تصادفی شکل نمی‌گیرد؛ بلکه محصول تعدادی از عوامل است که هر فرد را از دیگری متمایز می‌سازد. شخصیت در بسیاری از ابعاد رفتاری و عملکرد انسان تاثیرگذار است. تمایل جنسی از عوامل متعددی تاثیر می‌پذیرد در این رابطه بشارت، اسدی، و شهید (۲۰۱۱) نشان داده‌اند که تمایل جنسی مردان و زنان با پنج بعد بزرگ شخصیت در ارتباط می‌باشد. بنابراین یکی از عوامل مرتبط با تمایل جنسی مردان و زنان صفات و ویژگی‌های شخصیتی می‌باشد. در واقع تمایل جنسی با کل شخصیت فرد ترکیب شده و مفهومی مستقلی را که پتانسیل مهمی تلقی می‌شود، ایجاد

6 -Crips, Vaccaro, Fellner, Kleeman, Pauls

7 . Eysenck, Gray

8 .Behavioral Activation system

9 .Behavioral Inhibition System

10 .Fight Flight System

1 .Personality

2 -Hans Eysenck

3 -Extraversion versus introversion

4 -Neuroticism versus emotional stability

5 -Psychoticism versus impulse control

(۱۹۹۸) دیدگاه مثبت نسبت به خود و دیگران و تنظیم موثر هیجان‌ها کریستین و کاسپرس^{۱۰} (۲۰۰۵) و رفتارهای ناسالم مانند رفتارهای می‌بارگی، سوء مصرف مواد و تعدد جنسی در شرکای جنسی برناد و شاور^{۱۱} (۱۹۹۵) در ارتباط باشند (۲۰). از نظر سیمپسون و رولز^{۱۲} (۱۹۹۸) بررسی‌های صورت گرفته در باره ویژگی‌های افراد متعلق به سبک‌های مختلف و تاثیر آن در روابط با دیگران از جمله ازدواج و رابطه با همسر مؤید آن است که دو شاخص ترس از طرد شدن و احساس آسودگی در روابط، عناصر مهم رفتار دلبستگی در ازدواج هست (۲۲). در پژوهش انجام شده مربوط به ترمی‌پور، مشتاق بی‌دخت، پورشهباز (۲۰۱۲) ارتباط معنی‌داری بین سبک‌های دلبستگی و تمایل جنسی یافت شد. در این مطالعه، ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و انگیزه فردی برای رابطه جنسی مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج نشان داد سبک دلبستگی مضطرب ارتباط مثبتی با انگیزه خاص جنسی به استثنای لذت فیزیکی داشت. سبک دلبستگی اجتنابی به طور منفی با نزدیکی عاطفی و اطمینان مجدد مرتبط بود. بعلاوه آنها یافتند که افراد با سبک دلبستگی مضطرب، تکیه سنگینی بر رابطه جنسی دارند. چون رابطه جنسی یکی از روش‌های عمده برای ارضای نیازهای مفرطشان برای ایمن شدن از عشق و نزدیکی است (۲۳). همچنین دوین، شاور و ومون^{۱۳} (۲۰۰۴) ارتباط بین این دو مؤلفه را معنی‌دار یافتند. به طور کلی آنها نشان دادند که افراد با سبک دلبستگی ایمن در مقایسه با افراد با سبک دلبستگی اجتنابی، تمایل جنسی بیشتری را تجربه می‌کنند که این امر احتمالاً از احساس ایمنی بیشتر و صمیمیت روانشناختی در ارتباط ناشی می‌شود (۲۴).

با توجه به یافته‌های نظری و تجربی مذکور، هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری و سبک‌های دلبستگی در پیش بینی تمایل جنسی زنان و مردان متاهل (یکی از زوجین) بود. بنابراین سوال پژوهش حاضر، عبارت است از اینکه آیا بین ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری و سبک‌های دلبستگی با تمایل جنسی زنان و مردان رابطه وجود دارد؟

روش بررسی

این پژوهش یک پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر، کلیه کارکنان متاهل (یکی از زوجین) دادگستری و بهزیستی استان اردبیل بودند که به روش سرشماری از میان ۱۶۰ نفر کارکنان، ۱۴۰ نفر انتخاب شدند. ۲۰ نفر از آنان به دلیل متاهل نبودن کنار گذاشته شدند و بقیه افراد

مرتبط و به محرک‌های آزارنده حساس می‌باشد (۱۷). نتایج تحقیق انجام شده توسط وویت، دلارد، برادوک، اندرسون، سوپری، استیفنسون^۱ (۲۰۰۹) موبد آن است که BIS با رفتارهایی رفتارهایی همچون: سوء مصرف دارو، رفتارهای ناسالم، عدم فعالیت جسمی و رژیم غذایی ضعیف و در مقابل جستجوی سرگرمی از زیر مقیاس BAS با رفتارهایی مانند رابطه جنسی، مصرف الکل و تنباکو رابطه مثبت و معنی‌دار دارد. اما نتایج مربوط به سائق، حاکی از آن است که ارتباط معنی‌داری بین سائق و تمایل جنسی وجود ندارد و خرده مقیاس پاسخدهی به پاداش (BAS) ارتباط معنی‌دار اما منفی با رابطه جنسی، مصرف الکل، دارو و تنباکو دارد (۱۸). با توجه به موضوع مطرح شده- به اعتقاد تعدادی از نظریه پردازان- حساسیت مردم به موقعیت‌های تهدید زا علاوه بر سیستم‌های فعال‌سازی / بازداری رفتاری و سیستم جنگ و گریز که یکی از مهم‌ترین عوامل پاسخدهی افراد به موقعیت‌ها می‌باشد با سبک‌های دلبستگی^۲ نیز مرتبط است (۱۹).

سبک‌های دلبستگی، الگوی انتظارات، نیازها، هیجان‌ها و رفتار اجتماعی هستند که از سابقه خاص تجربیات دلبستگی و معمولاً در روابط با والدین ناشی می‌شود (۲۰). اگرچه نظریه دلبستگی، نخستین بار برای تبیین رابطه عاطفی بین کودک و مراقبت از او شکل گرفت، اما بالبی^۳ (۱۹۷۹) معتقد است، دلبستگی، مولفه مهمی از تجربه انسان از «گهواره تاگور» است. (۲۱). هازن و شاور^۴ نظریه دلبستگی بزرگسالان را بر اساس نظریه بالبی و اینورث رشد دادند (۲۱). بر اساس تیپ‌شناسی یا نشانه‌شناسی اینورث، آنها شاخص طبقه‌بندی ساده‌ای را ایجاد کردند که قادر است افراد را به سه سبک دلبستگی تقسیم کند که شامل ایمن^۵، اضطرابی^۶ (یا مضطرب/ دوسوگرا) و اجتنابی^۷ است (۲۲). بر اساس نظریه دلبستگی، سبک دلبستگی ایمن با نتایج مثبتی از جمله ثبات، رضایت، خودافشایی، اعتماد، پشتیبانی و دیگر رفتارهای صمیمی رابطه دارد. در سبک دلبستگی اضطرابی با نارضایتی، جنگ، فروپاشی بالا، حمایت ناکارآمد و حسادت شدید همراه است و سبک دلبستگی اجتنابی با سطح پایینی از ارتباط، صمیمیت و خود افشاگری همراه می‌باشد. به این علت که سبک‌های دلبستگی، پاسخ‌های عمومی افراد به ناراحتی و ناخوشنودی است امکان دارد که با چندین متغیر پیش‌بینی کننده رفتارهای سالم فنی^۸ (۲۰۰۰) مانند سبک مقابله‌ای مساله مدار و سطوح صمیمیت بیشتر با افراد آشنا و همسر پاتریک و همکاران^۹

1 -Voigt, Dillard, Braddock, Anderson, Sopory, Stephenson

2 -Attachment

3. Bowlby

4. Hazan & Shaver

5. Secure

6. Anxious-ambivalent

7 Avoidant

8 -Feeny

9 -Patrick et al

10 -Christine & Kasprs

11 -Bernad & Shaver

12. Simpson & roles

13. Davis, Shaver & Vemon

مقیاس سیستم‌های فعال سازی/بازداری رفتاری^۲ (BAS/BIS): این مقیاس توسط کارور و وایت^۳ (۱۹۹۴) به منظور ارزیابی تفاوت‌های فردی در حساسیت سیستم‌های بازداری و فعال سازی رفتاری، توسعه یافت (۲۶). این مقیاس دارای ۲۰ سوال است که فعالیت سیستم بازداری رفتاری (BIS) را به وسیله خرده مقیاس حساسیت به تنبیه و فعالیت سیستم فعال سازی رفتاری (BAS) را به وسیله سه خرده مقیاس پاسخدهی به پاداش^۴ (RR)، سابق^۵ (DR)، و جستجوی سرگرمی^۶ (FS) مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در این مقیاس، سوالات ۱ تا ۷ سیستم بازداری رفتاری (سوال ۵ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود)، سوالات ۸ تا ۱۲ سیستم فعال سازی رفتاری (پاسخدهی به پاداش)، سوالات ۱۳ تا ۱۶، سیستم فعال سازی رفتاری (سائق) و سوالات ۱۷ تا ۲۰ سیستم فعال سازی رفتاری (جستجوی سرگرمی) را اندازه می‌گیرد. آزمودنی‌ها به این سوالات در مقیاس لیکرت ۴ درجه‌ای از ۱ (کاملاً نادرست) تا ۴ (کاملاً درست) پاسخ می‌دهند. لوکستون و داو^۷ ثبات درونی بازداری رفتاری را ۰/۷۲ و روایی افتراقی آن با اضطراب را ۰/۵۵ گزارش کردند. ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های بازداری و فعال سازی نیز به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۸۱ گزارش شده است. بشرپور، برهمند، مولوی، و موسوی ضریب آلفای خرده مقیاس‌های این مقیاس را در دامنه ۰/۶۵ تا ۰/۹۳ گزارش کردند (۲۶).

پرسشنامه سبک‌های روابط^۸ (RSQ): پرسشنامه سبک‌های دلبستگی توسط بارتولومئو و هورویتز در ۱۹۹۱ برای سنجش سبک‌های دلبستگی بزرگسالی ساخته شد که شامل ۴ آیتم می‌باشد و آزمودنی بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای در پیوستاری از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق به آن پاسخ می‌دهد که ارزش بیشتر و قوی تر در دلبستگی تعلق می‌گیرد. نتایج تحقیقات گذشته که در مطالعه مربوط به پایلوت بر روی ۲۰۰ نفر انجام شد، نشان داد که این پرسشنامه از روایی سازه خوبی برخوردار می‌باشد (۲۷). همسانی درونی مقیاس دلبستگی بزرگسالان در سطح متوسطی قرار دارد و دامنه آن از ۰/۵۸ تا ۰/۸۲ بود. میزان آلفا برای مقیاس‌های اجتنابی، ترسیده، ایمن و دلمشغولی به ترتیب با ۰/۶۸، ۰/۵۸، ۰/۶۶ و ۰/۸۲ بود (۲۷). پایایی آزمون به ترتیب سبک‌ها برای زنان ایمن: ۰/۶۵، اشتغالی: ۰/۷۹ و انفصالی: ۰/۷۵ و برای مردان ایمن: ۰/۶۳، اشتغالی: ۰/۵۴، ترسان: ۰/۵۲ و انفصالی ۰/۷۱ گزارش شده است (۲۷).

متاهل مورد مطالعه قرار گرفتند. لازم به ذکر است که در این پژوهش پرسشنامه‌ها به یکی از زوجین مرد یا زن داده شد تا آن را تکمیل کنند. این افراد پرسشنامه‌های ویژگی شخصیتی آیزنک، سیستم‌های فعال سازی/بازداری رفتاری، پرسشنامه سبک‌های روابط و تمایل جنسی هالبرت را تکمیل نمودند که دامنه سنی آنها بین ۲۶-۴۲ سال قرار داشت؛ یعنی در طیف سنی جوان قرار داشتند.

ابزارهای پژوهش در مطالعه حاضر شامل موارد زیر بود:

پرسشنامه شخصیتی آیزنک^۱ (EPQ): این پرسشنامه یک مقیاس خود سنجی ۴۸ سوالی « بلی = ۱ » و « خیر = ۰ » است که برای سنجش سه بعدی شخصیت روان آزوده گرایبی (روان آزوده‌گرایی / پایداری هیجانی) سوالات ۱، ۵، ۹، ۱۳، ۱۷، ۲۱، ۲۵، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۲ و ۴۶، برون‌گرایی (برون‌گرایی / درون‌گرایی) سوالات ۳، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۷، ۳۲، ۳۶، ۴۱، ۴۴ و ۴۸، و روان پریش‌گرایی سوالات ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۱، ۳۵، ۳۹ و ۴۳ در افراد با دامنه سنی ۱۵ تا ۷۰ سال مورد استفاده قرار می‌گیرد. ۱۲ آیتم آن بعد روان آزوده‌گرایی (N)، ۱۲ آیتم بعد برون‌گرایی / درون‌گرایی (E) و ۱۲ آیتم روان پریش‌گرایی (P) را می‌سنجد. پرسشنامه مذکور همچنین شامل دروغ سنج می‌باشد که گرایش به خوب نمایی را می‌سنجد و ۱۲ آیتم بعدی را شامل می‌شود. EPQ-RS نسخه کوتاه شده پرسشنامه شخصیتی آیزنک (EPQ-R) (۲۵) است. ضرایب پایایی این پرسشنامه ۰/۶۲ (مردان)، ۰/۶۱ (زنان) برای مقیاس P، ۰/۸۸ (مردان)، ۰/۸۴ (زنان) برای مقیاس E، ۰/۸۴ (مردان)، ۰/۸۰ (زنان) برای مقیاس N، ۰/۷۷ (مردان) و ۰/۷۳ (زنان) برای مقیاس L، گزارش شده است. همبستگی مقیاس‌های EPQ-RS با فرم بلند (EPQ-R) رضایت بخش می‌باشد و ساختار چهار عاملی نیز بهترین برآزش را دارا بوده است. پایایی و اعتبار این آزمون توسط بخشی‌پور و باقریان (۱۳۵۸) بر روی جمعیت ایرانی انجام شده است. پایایی به دست آمده در بررسی آنها برای مقیاس P ۰/۶۷، برای مقیاس E ۰/۸۹، برای مقیاس N ۰/۹۰، و برای مقیاس L ۰/۸۹ بود. در بررسی همسانی درونی (آلفای کرونباخ) نیز، برای مقیاس E ۰/۷۷، برای مقیاس N ۰/۷۴، برای مقیاس P ۰/۵۲، و برای مقیاس L ۰/۶۱، به دست آوردند. همچنین این محققان برای بررسی روایی این پرسشنامه از مقیاس‌های NEO-FFI-R استفاده کردند. ضریب همبستگی به دست آمده در تحقیق آنها برای مقیاس برون‌گرایی EPQ-RS با مقیاس NEO-FFI-R ۰/۷۰ و برای مقیاس روان‌آزردگی EPQ-RS با مقیاس روان‌آزردگی NEO-FFI-R ۰/۷۲ به دست آمد (۲۵).

2. Activation system/Behavioral inhibition scale

3. Carver and White

4. Reward Responsiveness

5. Drive

6. Fun Seeking

7. Loxton and Dawe

8. Relationship Scale Questionnaire

1 -Eysenck Personality Questionnaire

جدول (۱): ویژگی‌های دموگرافیک نمونه مورد مطالعه

متغیرها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۵۷/۱
	زن	۴۲/۹
تحصیلات	راهنمایی	۷/۱
	دیپلم	۲۸/۶
	کارشناسی	۳۴/۳
	ارشد	۳۰
شغل	بیکار	۲۸/۶
	کارگر	۱/۴
	آزاد	۳۶/۴
وضعیت اقتصادی/اجتماعی	کارمند	۳۳/۶
	پایین	۵/۷
	متوسط	۸۲/۹
	بالا	۱۱/۴

جدول (۲): آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد در ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری، سبک‌های دلبستگی و تمایل جنسی

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد
۱- روان‌پریش خوبی	۷/۸۸	۱/۷۳
۲- روان رنجور خوبی	۵/۹۵	۳/۲۴
۳- برون‌گرایی	۷/۵۹	۲/۵۴
۴- سیستم مغزی بازداری (BIS)	۱۰/۸۷	۵/۷۰
۵- سائق (BAS)	۶/۳۱	۲/۶۳
۶- پاسخدهی به پاداش (BAS)	۱۱/۶۲	۴/۶۱
۷- جستجوی سرگرمی (BAS)	۱۹/۱۵	۳/۹۸
۸- سبک ایمن	۱۰/۶۷	۲/۱۶
۹- سبک اجتنابی	۱۶/۶۲	۲/۴۵
۱۰- سبک دوسوگرا	۱۱/۱۰	۲/۴۵
۱۱- تمایل جنسی	۵۵/۴۵	۱۶/۳۲

جدول شماره ۲ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در نمونه مورد مطالعه را نشان می‌دهد. طبق مندرجات این جدول، تمایل جنسی بالاترین میانگین و روان رنجورخویی پایین‌ترین میانگین را دارد.

پرسشنامه تمایل جنسی هالبرت^۱ (HISD): این پرسشنامه، توسط هالبرت^۲ (۱۹۹۲) ساخته شده و در بسیاری از پژوهش‌های بین‌المللی به کار گرفته شده است. این پرسشنامه شامل ۲۵ ماده است، که میزان تمایل جنسی آزمودنی را مورد سنجش قرار می‌دهد. سوال‌های پرسشنامه تمایل جنسی، به وسیله درمانگران در امور بالینی، برای سنجش مشکلات جنسی و زناشویی و در پژوهش‌های علمی به طور گسترده استفاده می‌شود. هر آیتم به وسیله مقیاس درجه‌بندی لیکرت با ۵ درجه نمره‌گذاری می‌شود [۰= همیشه «همواره چنین تمایلی دارم» ۲= گاهی «گاهی اوقات چنین تمایلی دارم». ۳= بندرت «بندرت چنین تمایلی دارم». ۴= هرگز «هرگز چنین تمایلی ندارم»]؛ بنابراین نمره‌های این پرسشنامه با جمع نمرات ۲۵ ماده به دست می‌آید. سوال‌های ۱، ۳، ۵، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰ به طور معکوس [همیشه =۴ تا هرگز=۰] نمره‌گذاری می‌شود. کمینه و بیشینه نمره تمایل جنسی، بین صفر تا ۱۰۰ می‌باشد که نمره بالا حاکی از میزان بالای تمایل جنسی در آزمودنی‌ها است. هالبرت پایایی پرسشنامه تمایل جنسی را به شیوه آزمون بازآزمون ۰/۸۶ به دست آورد. ضرایب همسانی درونی پرسشنامه تمایل جنسی هالبرت با استفاده از دو روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ بود که در سطح رضایت‌بخشی قرار دارد. در پژوهش یوسفی، کاوه فارسانی، شکیبا، همتی، نبوی حصار، حاکی از این است که ضریب همگونی و همسانی درونی کل ماده‌های پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ ۰/۹۲ برای ۲۵ سوال گزارش شده است (۲۸).

روش جمع‌آوری بدین صورت بود که پس از کسب مجوزهای لازم و رضایت آزمودنی‌ها، پرسشنامه‌ها به صورت فردی در اختیار آزمودنی قرار می‌گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله شاخص‌های آماری توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و درصد) و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره) و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۱۴۰ نفر (۶۰ نفر زن و ۸۰ نفر مرد) متاهل با میانگین و انحراف استاندارد سنی $34/73 \pm 8/81$ شرکت کرده بودند. ویژگی‌های دموگرافیک نمونه مورد مطالعه در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۳. ماتریس همبستگی ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی تمایل جنسی در یکی از زوجین

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
روان‌پریش خوبی	-										
روان رنجورخوبی	۰/۲۰*	-									
برون‌گرایی	۰/۰۹	۰/۲۱*	-								
BIS	۰/۰۹	۰/۲۲**	۰/۰	-							
سائق (BAS)	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۳۶**	۰/۰۶	-						
پاسخدهی به پاداش (BAS)	۰/۱۷*	۰/۱۴	۰/۲۳**	۰/۱۶	۰/۲۱*	-					
جستجوی سرگرمی (BAS)	۰/۰۷	۰/۱۲	۰/۳۸**	۰/۰۸	۰/۴۲**	۰/۳۸**	-				
سبک ایمن	۰/۰۶	۰/۱۹*	۰/۳۰**	۰/۰۶	۰/۱۷*	۰/۰۲	۰/۱۹*	-			
سبک اجتنابی	۰/۰۵	۰/۳۷**	۰/۲۲**	۰/۲۲**	۰/۰۴	۰/۱۴	۰/۰۲	۰/۴۰**	-		
سبک دوسوگرا	۰/۰۹	۰/۴۶**	۰/۱۱	۰/۱۴	۰/۱۶	۰/۰۶	۰/۲۰*	۰/۰۶	۰/۲۶**	-	
تمایل جنسی	۰/۱۰	۰/۲۸**	۰/۲۸**	۰/۱۶	۰/۳۱**	۰/۰۳	۰/۱۹*	۰/۲۸**	۰/۲۱*	۰/۱۶	-

**= $P < 0/01$ & *= $P < 0/05$

نتایج جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که برون‌گرایی، سائق، جستجوی سرگرمی و سبک دلبستگی ایمن با تمایل جنسی، رابطه مثبت معنی‌دار و روان رنجورخوبی و سبک دلبستگی اجتنابی با تمایل جنسی رابطه منفی معنی‌دار دارد.

جدول (۴): رگرسیون چند متغیره مدل تمایل جنسی زنان و مردان (یکی از زوجین) بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری و سبک‌های دلبستگی

متغیرها	R	R2	R2 تعدیل شده	SE	F	P	B
سائق (BAS)	۰/۳۱	۰/۱۰	۰/۰۹	۱۵/۵۶	۱۴/۷۸	۰/۰۰۱	۰/۲۵
روان رنجورخوبی	۰/۲۸	۰/۰۸	۰/۰۷	۱۵/۸۰	۱۱/۶۷	۰/۰۰۱	۰/۲۳
سبک دلبستگی ایمن	۰/۲۸	۰/۰۸	۰/۰۷	۱۵/۷۳	۱۱/۵۸	۰/۰۰۱	۰/۱۵
برون‌گرایی	۰/۲۸	۰/۰۸	۰/۰۷	۱۵/۷۰	۱۲/۱۱	۰/۰۰۱	۰/۰۷
سبک دلبستگی اجتنابی	۰/۲۱	۰/۰۴	۰/۰۴	۱۶/۰۱	۶/۳۸	۰/۰۱۳	۰/۰۷
جستجوی سرگرمی (BIS)	۰/۱۹	۰/۰۴	۰/۰۳	۱۶/۰۹	۴/۹۸	۰/۰۲۷	۰/۰۶

بشارت و اسدی، شهیاد (۷) مبنی بر اینکه تمایل جنسی با برون‌گرایی رابطه مثبت معنادار و با روان رنجورخوبی رابطه منفی معنی‌دار دارد، همسو می‌باشد. همچنین با پژوهش کریس و کاروو، فلنر، کلیمن، پالز (۸) که نشان داده‌اند عملکرد جنسی با عامل شخصیتی برون‌گرایی، گشوده نبودن به تجربیات جدید و بی‌ثباتی هیجانی مرتبط است نیز همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت بعد برون‌گرایی از نظر روانشناسان سه جنبه را تحت شعاع قرار می‌دهد. جنبه اول، معاشرتی بودن یا لذت بردن از دیگران و موقعیت‌های اجتماعی است. جنبه دوم جسارت یا گرایش به تسلط اجتماعی است و جنبه سوم ماجراجویی یا گرایش به جستجو کردن موقعیت‌های هیجان‌انگیز و تحریک کننده و لذت بردن از آنهاست. همچنین سطح انگیزتگی مغز برون‌گرایان پایین است و به برانگیختگی و تحریک نیاز دارند و فعالانه آن را جستجو می‌کنند، در نتیجه به موقعیت‌های بالقوه پاداش دهنده و لذت بخش همچون تمایل جنسی گرایش

نتایج جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که مدل مربوط به پیش‌بینی تمایل جنسی از روی ویژگی‌های شخصیتی، سیستم‌های مغزی/ رفتاری، سبک‌های دلبستگی معنی‌دار است. محاسبه R2 تعدیل شده نشان داد که متغیرهای سائق، روان رنجورخوبی، سبک دلبستگی ایمن، برون‌گرایی، سبک دلبستگی اجتنابی، جستجوی سرگرمی هر کدام به ترتیب، ۰/۰۹، ۰/۰۷، ۰/۰۷، ۰/۰۷، ۰/۰۳، ۰/۰۷، ۰/۰۷، از کل واریانس تمایل جنسی را با موفقیت پیش‌بینی و تبیین می‌کنند. همچنین بر اساس ضرایب B محاسبه شده، سائق بیشترین و جستجوی سرگرمی کمترین سهم را در پیش‌بینی تمایل جنسی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

اولین یافته پژوهش حاضر نشان داد که عامل شخصیتی برون‌گرایی با تمایل جنسی یکی از زوجین رابطه مثبت و معنی‌دار و عامل شخصیتی روان رنجورخوبی با تمایل جنسی رابطه منفی معنادار دارد. این یافته با یافته پژوهش‌های پیشین، مانند یافته

بیشتری دارند. بعد دیگر این ویژگی شخصیتی، روان رنجورخویی است که با صفاتی چون عصبی، دمدمی مزاجی، زودرنجی، بی‌قراری، پرخاشگری، تحریک‌پذیری، افسردگی، اضطراب، خجالتی بودن، غیر منطقی بودن، انعطاف‌ناپذیری و عزت نفس پایین توصیف می‌شوند. صفت عمده مشتق شده از روان رنجورخویی: اضطراب، افسردگی و خشم است. در نظریه شخصیت آیزنک، روان رنجورخویی با سیستم لیمبیک مغز در ارتباط بوده و از آن ناشی می‌شود. سیستم لیمبیک مسوؤل هیجان‌ها و واکنش‌های جنگ و گریز است. چنانچه فردی، سیستم لیمبیک تحریک‌پذیر داشته باشد؛ احتمالاً دوره‌های مکرری از هیجان، بویژه هیجان‌ها مرتبط با گریز و جنگ را تجربه خواهد کرد. به همین دلیل، افراد دارای شخصیت روان رنجورخویی به علت بالا بودن اضطراب، در عملکرد جنسی ضعیف هستند و گرایش زیادی به تمایل جنسی نشان نمی‌دهند. یکی دیگر از یافته‌های پژوهش حاضر این بود که سائق و جستجوی سرگرمی (از خرده مقیاس‌های سیستم فعال سازی رفتاری) با تمایل جنسی، رابطه مثبت معنادار دارد. این یافته با نتایج تحقیق انجام شده در پژوهش مربوط به وویت، دلار، برادوک، اندرسون، سوپری، استیفنسون^(۱۸) که آشکار ساختند، جستجوی سرگرمی از زیر مقیاس BAS به طور معنی‌دار و مثبتی با رفتارهایی مانند رابطه جنسی، مصرف الکل و تنباکو مرتبط است همسو، اما با نتایج مربوط به سائق که ارتباط مثبت معنی‌داری با تمایل جنسی نداشت ناهمسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان به نظریه گری استناد کرد که تفاوت‌های فردی در کارکرد این سیستم و تعامل بین آنها، موجب تفاوت در شخصیت افراد می‌شود. به اعتقاد وی، غلبه و فعالیت هر یک از این سیستم‌ها در فرد، به حالت‌های هیجانی متفاوت، چون ترس، اضطراب و زودانگیختگی منجر می‌گردد و شیوه‌های رویارویی و واکنش‌های متفاوتی را نیز در بردارد (۱۱ و ۱۲). اولین سیستم سیستم فعال‌ساز رفتاری (BAS) می‌باشد. حساسیت این سیستم نمایانگر زودانگیختگی فرد است و به نظر می‌رسد که برای تجاربی نظیر امید، وجد و شادی پاسخگو باشد. فرض بر این است که این سیستم فعال‌ساز رفتاری دلیل بنیادی صفت زودانگیختگی است و با انگیزش، برون‌گرایی و جستجوی احساس مرتبط است. (BAS) سیستمی است که به طور کلی قابلیت هدایت ارگانیزم به سوی اهدافی مانند آب و غذا را دارد که برای بقا ضروری هستند، به عبارت دیگر، هدف BAS، شروع و هدایت رفتار اکتشافی مبتنی بر روی آورد است که ارگانیزم را به تقویت‌کننده‌ها نزدیک‌تر می‌کند. بنابراین از آنجایی که تمایل جنسی یکی از پاداش‌های اولیه و قوی برای انسان است می‌تواند سبب برانگیختگی BAS شود (۲۹).

آخرین یافته پژوهش حاضر نیز نشان داد که تمایل جنسی با سبک دلبستگی ایمن، رابطه مثبت معنی‌دار و با سبک دلبستگی اجتنابی، رابطه منفی معنی‌دار دارد. این پژوهش با پژوهش‌های پیشین همچون ترمی‌پور، مشتاق بی‌دخت، پورشهباز (۲۳) مؤید آن بودند که بین سبک‌های دلبستگی و تمایل جنسی ارتباط معناداری وجود دارد، همسو می‌باشد، همچنین با پژوهش مربوط به دوین، شاور و ومون^(۲۴) که ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و انگیزه فردی برای رابطه جنسی را مورد بررسی قرار داده بودند همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که چون پایگاه ایمنی، اولین و مهمترین حوزه ایمنی است در نتیجه، پاسخ‌های مراقب به این پایگاه ایمنی با پاسخ‌دهندگی، حساسیت، سازگاری و ثبات، قابلیت اعتماد، هم‌آهنگ شدن، ظرفیت انتقادپذیری و آنچه که مینز^(۲۵) «آمادگی ذهنی» می‌نامد، مرتبط است. بالبی ایمنی فردی را نتیجه ارتباط اجتماعی در نظر گرفت. از نظر وی ایمنی از مراقب پاسخ‌دهنده و قابل دسترس ناشی می‌شود. افرادی که به عنوان ایمن طبقه‌بندی می‌شوند در یک سازماندهی ذهنی مشترک هستند که به نحوه‌ی تفکر آنها در باره روابط اولیه والد - کودک آنها مربوط می‌شود. آنها روشی قابل انعطاف در فکر کردن و گفتگو در باره روابط خود دارند، به خاطرات خاصی دسترسی دارند، برای تجربیات دلبستگی اولیه‌شان ارزش قائل‌اند، جنبه‌های مثبت و منفی والدینشان را یکپارچه و تلفیق کرده و یک توصیف هماهنگ و منسجم از آنها ارائه می‌دهند. آنها همچنین در باره تاثیر این تجربیات روی شخصیت بزرگسالی خودشان دانش و خودآگاهی دارند. دلبستگی زوجین ایمن، شامل توانایی جابه‌جایی آزادانه بین موقعیت‌های وابسته و تکیه‌گاه است. نوعی قدردانی احساس قرینه در افکار و احساسات زوجین در هر یک از این موقعیت‌ها وجود دارد. همانند دلبستگی ایمن در کودک و والد، نوعی بیان آزادانه نیاز برای جلب راحتی و تماس و همچنین دریافت آزادانه چنین تماسی مشاهده می‌شود. این برای هر دو زوج صادق است. به این طریق نه تنها در درون فرد، بلکه در کل سیستم زوجی تقارن و هماهنگی وجود دارد. در نهایت، هر یک از زوجین آگاهی متوسط تا بالایی نسبت به تاثیرات تجربیات جابه‌جایی بین این دو قطب هم‌روی خود و هم‌روی زوج دیگر دارد (۳۰). در نتیجه، افراد دارای سبک دلبستگی ایمن تمایل جنسی بیشتری را تجربه می‌کنند که این امر احتمالاً از احساس ایمنی بیشتر و صمیمیت روانشناختی در ارتباط ناشی می‌شود. اما افرادی که به عنوان منفصل یا اجتنابی طبقه‌بندی می‌شوند مشکلاتی برای به یاد آوردن خاطرات کودکی خود دارند، عواطف آنها محدود و سرکوب شده است، تجربیات دلبستگی اولیه خود را بی‌ارزش تلقی می‌کنند و تصویری آرمانی یا ضد و نقیض از روابط والد-کودک اولیه خودشان ارائه می‌دهند. وضعیت ذهنی اجتنابی

که در کار بالینی با افرادی که مشکلات تمایل جنسی دارند ویژگی‌های شخصیتی، غلبه سیستم‌های بازداری/فعال سازی رفتاری و سبک‌های دلپستگی آنها برای رسیدن به نتیجه درمانی بهتر در نظر گرفته شود.

تضاد منافع

هیچ تضاد منافی بین نویسندگان این مقاله وجود ندارد و همچنین هیچ کمک و حمایت مالی در این پژوهش اعمال نشده است.

تشکر و قدر دانی

نویسندگان مقاله بدین وسیله بر خود لازم می‌دانند که از کارمندان محترم دادگستری و بهزیستی استان اردبیل که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، کمال تشکر و قدردانی نمایند.

در واقع انکار وابستگی در وجود خود و نسبت به دیگری است. بنابراین الگوی این نوع زوج این است که وابستگی ممنوع است. بنابراین، روابط این زوجین ممکن است با دوره‌هایی از خشم و دلخوری خشمگینانه که به سوی فرد دیگر فوران می‌کند و به ظاهر هیچ دلیل موجهی ندارد، همراه باشد. در نتیجه، این گونه افراد سعی در اجتناب از رابطه جنسی یا آمیزش جنسی و صمیمیت عاطفی دارند که احتمالاً به دلیل ناراحتی از صمیمیت و ناتوانی برای شکل دادن ارتباط نزدیک با دیگران می‌باشد (۳۰). این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بود که فقط محدود به افراد جوانی بود که در دامنه سنی ۲۰-۴۰ بودند که قابلیت تعمیم پذیری آن را کاهش می‌دهد، همچنین برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های خود گزارشی استفاده شده که احتمال سوگیری را به ویژه در حوزه جنسی مطرح می‌کند. پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی مشابه این تحقیق بر روی سایر گروه‌های سنی از جمله میانسالان و سالمندان با استفاده از سایر ابزارها مانند مصاحبه اجرا گردد و نتایج آن با یافته‌های تحقیق حاضر مقایسه گردد. همچنین پیشنهاد می‌شود

References:

- Sadock BJ, Sadock VA. Synopsis of psychiatry Behavioral Sciences / Clinical Psychiatry. 10th Ed, Tehran: Arjmand Publication. 2015; 287 [Persian].
- 2-Levin SB. The nature of Sexual Desire: A clinician perspective. Archives of Sexual Behavior. 2003; 32: 279-285.
- Geonet M, Sutter De P, Zech E. Cognitive factors in women hypoactive sexual desire disorder. Sexologies. 2012; 22: 9-15.
- McShane SL, Von-Glinow MA. Organizational behavior: emerging realities for the workplace revolution. 2nd. New York: McGraw-Hill; 2003.
- Ivancevich JM, Matteson MT. Organization behavior and management. 6th Ed. New York: McGraw Hill; 2002.
- Black R I, Organ C G, Morton P. The effect of personality on response to sexual appeals. European Journal of Marketing. 2010; 44: 1453-1477.
- Besharat M A, Asadi M, Shahyad Sh. The Relationship between Dimensions of Personality and Sexual Desire in Females and Males. Procedia Social and Behavioral Sciences. 2011; 15: 823-827. [Persian]
- Crisp C, Vaccaro C, Fellner A, Kleeman S, Pauls R. The influence of personality and coping on female sexual function: A population survey. The journal of sexual medicine. 2015;12(1):109-15.
- Jenkins-Guarnieri MA, Wright SL, Hudiburgh LM. The relationships among attachment style, personality traits, interpersonal competency, and Facebook use. Journal of Applied Developmental Psychology. 2012;33(6):294-301.
- Carver CS, Sutton SK, Scheier MF. Action, emotion, and personality: Emerging conceptual integration. Personality and social psychology bulletin. 2000;26(6):741-51.
- Gray J A, Mcnaughton N. The psychology of Anxiety an enquiry into the function of the step-hippocampus system. 2ed. New York: Oxford university press; 2000.
- Gray J A, McNaughton N. The neuropsychology of anxiety: an enquiry into the functions of the septo-hippocampal

- system. New York: Oxford University Press; 2000.
13. Garcia J. Activity of the behavioral activation system and psychology. *Journal Clinical and Health Psychology*. 2010; 6: 57-60.
 14. Coor P J, Corr PJ. Reinforcement sensitivity theory and personality. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*. 2004;28(3):317-32.
 15. Bijttebier P, Beck I, Claes L, Vandereycken W. Grays Reinforcement Sensitivity Theory as a framework for research on personality-psychopathology associations. *Journal of clinical psychology*. 2009; 4: 21-30.
 16. Harnett PH, Loxton NJ, Jackson CJ. Revised Reinforcement Sensitivity Theory: Implications for psychopathology and psychological health. *Personality and Individual Differences*. 2013;54(3):432-7.
 17. Mahdavi MA, Khanly M, Fahimy S, Mojtabaiy M, Kazemi A S, Ramesh Khah Z. Explanation of psychological symptoms in adolescents based on the life of mold character. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2012; 23: 204-211. [Persian]
 18. Voigt DC, Dillard JP, Braddock KH, Anderson JW, Sopory P, Stephenson MT. BIS/BAS scales and their relationship to risky health behaviours. *Personality and Individual Differences*. 2009;47(2):89-93.
 19. Meyer B, Olivier L, Roth DA. Please don't leave me! BIS/BAS, attachment styles, and responses to a relationship threat. *Personality and Individual Differences*. 2005;38(1):151-62.
 20. Basharpour S. *Personality Traits Theory and Testing*. 1^{ed}. Tehran: Savalan Publication. 2015; 351.[Persian].
 21. Hazan C, Shaver P. Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of personality and social psychology*. 1987;52(3):511.
 22. Hollist CS, Miller RB. Perceptions of attachment style and marital quality in midlife marriage. *Family Relations*. 2005;54(1):46-57.
 23. Terimourpour N, Bidokhti NM, Pourshahbaz A. The Relationship between attachment styles and sexual desire among Iranian women. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2011;30:108-12.
 24. Davis D, Shaver P R, & Vernon M L. Attachment style and subjective motivation for sex. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 2004; 8: 1076-1090.
 25. Oghabi Ali pour H. Compare personality traits and brain- Behavioral systems in HIV positive patients and normal people. MA Dissertation. Tabriz University in General Psychology. 2009; 41. [Persian]
 26. Basharpour S. *Personality traits, theories and tests*. Tehran: Publication of Savalan. 2015. [Persian]
 27. Dibachi Foroushi F, Emami pour S, Mahmoodi G. Relationship between attachment styles and conflict resolution on women's marital satisfaction. *Thought and Behavior*. 2008; 3(11): 87-101. [Persian]
 28. Yusefi N, Kave Farshni Z, Shakiba A, Hemmati S, Nabavi Hesar J. Validation sexual desire Halbert (HISD). *Clinical Psychology and Personality*. 2013; 9: 107-118. [Persian].
 29. Yaghoubi R, Azad fallah P, Tabatabaei K. relationship between systems / avoidance and attachment styles. *Journal of Behavioral Sciences*. 2013; 4: 289-295.
 30. Clulow CH. *Adult Attachment and Couple psychotherapy: the secure base in practice and research*. Translation by: Khanjani Z, Ronaghi IS. The 1th ed, published Forouzesh. Tabriz. 2008; 46. [Persian].